

ELŐFIZETÉS:
 Egész évre . . . 6 ft.
 Fél évre . . . . 3 ft.
 Negyed évre . . 1 ft. 50 kr.
 A lap szellemi részét illető
 küldemények a szerkesztő-
 nek, anyagiak a laptulaj-
 donosnak küldendők.

BÁCSKA.

MEGYEI KÖZÉRDEKŰ POLITIKAI KOZLÖNY.

HIRDETÉSI DIJ:
 egy 1 hasábos petit sor 10 kr.,
 többszöri hirdetésnél olcsóbb.
 Nyilttér sora 25 kr.
 Bélyegdíj minden hirdetésnél
 30 kr.
 A hirdetések Bittermann
 Nándor könyv- és könyvnyomdá-
 jában és a szerkesztőnél fogad-
 tatnak el.
 Kéziratok nem küldetnek vissza.

Egyes szám ára 10 kr.

Megjelen minden kedden és pénteken.

Egyes szám ára 10 kr.

Uj munkakör a nőknek.

Mióta a civilizáció fölesigázta az igé-
 nyeket, megdrágította az életet;
 mióta a tökéletes közlekedés egy-
 városra tette a világot és éde-
 neké varázsolta az imént vadon-
 tájakat: azóta az emberek egy-
 szerűségével és elzártágával kapcsolatban virá-
 gzott családi élet szükségérzete erősen megecsap-
 pant. Mindennél jobban bizonyítja ezen állítás
 igazságát az a sok pártában maradt leány, akinek
 ilyen válságos viszonyok között magának kell a
 független önfentartás tisztességes módjairól gon-
 doskodnia. Olyan sokan vannak ezek a hősiés
 munkakedvű intelligens hölgyek, hogy a szá-
 mukra nyitott nevelőnői, postai, táviró, tanítói
 stb. állomásoknál nem győzik őket alkalmazni.

Az új kisdudóvási törvényjavaslat, mely az
 országgyűlés őszi programjának egyik első
 teendőjét fogja képezni, ezeknek is szép teret
 nyújt és így kulturális hivatása mellett ezen igen
 fontos nemzetgazdasági tekintetnek is szolgálatot
 teljesít. Hiszen ha a kisdudóvási törvényből egy-
 előre — mert minden kezdet nehéz — ötven
 százalék papíron maradna, még akkor is 6—700
 óvónőre lesz szükség az országban igen rövid
 idő alatt.

Ezen intézkedésnek tanügyi fontosságáról
 már volt szó e helyen; most kizárólag csak az
 e pályára hivatott tanítónők teendői érdekében
 beszélünk.

A törvényjavaslat 38—36. §-ai intézkednek
 a kisdudó-képző intézetekbe való fölvétel mó-
 dozatai felől. A tanfolyam két évi lesz; tantár-
 gyai: hittan, magyar nyelv és irodalom, történe-
 lem, földrajz, szám- és mértan, egészség- és ne-
 velés-tan, bánásmód kisdudekkel, kézi munka, rajz,
 ének, zene, házi ipar, testgyakorlás és valamely
 használatosabb idegen nyelv. Fölvehetők oly ti-
 zenöt éves leányok, akik négy felső népiskolát,
 vagy két polgári iskolát végeztek.

Hiszünk és föltesszük, hogy sem a fölvétel-
 nél nem fog ezen szabály merevül alkalmaztatni,
 sem a két éves tanfolyam elvégzése nem fog kö-
 veteltetni akkor, ha az illető jelöltek szakértel-
 műket s műveltségüket vizsgálatattal igazolják.
 Nagyon sokat vesztené értékéből ezen jó önfen-
 tartási alkalom, ha az óvó-képzők mostani csekély
 száma mellett, (kettő Budapesten, egy Kalocsán)
 az ide utalt szegény hajadonoknak vagy özve-
 gyeknek két egész évig kellene önfentartásukról
 gondoskodniok. Különben is az élet szükséglete
 sokkal rohamosabban fog követeléseivel föllépni,
 semhogy két évig a kikerülendő tanító-nemzedékre
 várhatnának. De azért minden esetre helyesen
 cselekszik, aki teheti, ha már most lassan elő-
 készül erre a pályára; hogy mire a tömeges
 pályázat-nyitás megkezdődik, akkorára már készen
 lehessen. Nem ajánlható eléggé különösen oly
 tanítónőknek, akik nem tudtak még állást sze-
 rezni, hogy a speciális kisdudóvási tantárgyak-
 ban alkalmasan szerezzenek maguknak gyakor-
 latot. Mert föl sem tehető, hogy rendeleti uton
 ne nyújtassék nekik alkalom az óvói oklevélnek
 pótvizsgálat által való megszerzésére. Hiszen őket
 mindnyájukat ugy sem sikerült eddig elhelyezni,
 tehát ők első sorban formálhatnának igényt, ha
 ugyan jelentkeznek az óvókban való alkalmazta-
 tásra. Mindenesetre előnyük lesz a kettős diploma
 és így a kettős használhatóság is, úgy hogy kisdud-
 óvóknak alkalmazva, könnyen átnehetnek a működési
 körükben megüresedő s valószínűleg az övékénél
 jobban javadalmazott tanítói pályára. Ugyan a
 fizetés minimuma 300 forint az óvóknak éppen ugy,
 mint az elemi tanítóknak. Azonban míg a legtöbb
 tanítói állást — legalább itt mifelénk — lassan-
 kint jobban-jobban kezdik dotálni, addig az óvó-
 női fizetés, legalább egyelőre, ritka helyen fog a
 törvényes minimumon túlmenni, úgy, hogy a kis-
 dudóvási egyuttal haladási lépcsőül fog szolgálni.

Egyben el lesz érve az a pedagógiai cél
 is, hogy a kisdudóvók szerves összefüggésbe
 illeszkednek az elemi tanítással s meggyőzők azo-
 kat a fatállástakat, akik a gyermeknevelést — nem

tudni miért — a hatodik esztendőnél akarják kez-
 deni, arról a szembeszökő igazságról, hogy a kis-
 dedek nevelését, mielőtt beszélni tudnak, meg kell
 kezdeni.

Egyszerűségi látni fogják azt is, mennyivel
 fejlettebb, fegyelmezettebb és könnyebb bánásu az
 elemi iskolába fölvetett olyan gyermek, akit már
 az óvodában megtanítottak ülni, állni, beszélni stb.

Semmi kétség sincs abban, hogy az egyszerű
 nép fiai is meg fogják szeretni ezen intézményt,
 mielőtt látni fogják, mennyivel könnyebb éppen a
 szegény embernek, ha kis gyermekeit, ahelyett,
 hogy mint állataira, rájuk csukná az ajtót, biz-
 tos helyre teheti, ahol megőrzik egészségüket,
 szórakoztatják, sőt egypár krajcárért jól is tart-
 ják őket.

Hogy azonban e nagy koncepciónak sikere
 legyen: készüljön hozzá és támogassa a művelt
 társadalom.

Ó-Becsei gimnázium.

(Dr. Molnár István Lajos urnak Petrovosszollón szives üdvözlöt.)

A „Bácska“ 56-ik számában érdekesen volt
 megbeszélve az ó-becsei ujonan szervezendő köz-
 zépiskola ügye. Vármegyénkben a megye óriási
 terjedelme és lakosságának számarányához képest
 még mindig nem nagy számmal vannak iskolák,
 s mert középiskoláink sem mondhatók túlnépesek-
 nek, ily intézetekre még mindig van szükség. Bi-
 zonyára ezen kulturális szükség indította az ó-bec-
 seieket is arra, hogy egy algimnázium felállítá-
 sát tervezzék s a felállításra vonatkozó engedélyt
 az illető szakminiszteriumtól kinyerni törekedjenek.
 Sajnálkozással olvastuk azonban ugyancsak nem-
 rég, hogy a kultuszminiszterium az ó-becseieknek
 gimnázium létesítésére nem adott engedélyt, ha-
 nem e helyett a községnek egy polgáriskola fel-
 állítását javasolja.

Mielőtt a becsei gimnázium ügyében irt be-
 ceses cikket olvastuk, részünkről nem akartuk
 hinni, hogy a kormány a becseieknek ily választ
 adott volna. Lehetetlennek látszott ugyanis elöt-
 tünk, hogy a mi cirkumspektus közoktatásügyi
 magas kormányunk nyilvánvaló kulturtörekvések
 elé ily módon akarna akadályokat gördíteni; le-
 hetetlennek látszott, hogy a kultuszminiszter
 iskola felállító és szervező terveknek szegje útját,
 midőn ő maga szervez és állít lépten-nyomon is-
 kolákat, a már létező községi vagy városi inté-
 zetek istápolására és fejlesztésére pedig ott, a hol
 az szükség, a privát fentartó fórumokat biztatja,
 sőt olykor kényszeríti. Annál kevésbé hittük a
 fentebb érintett kormányhatósági intézkedés való-
 diságát, mert aki a mi vidékünket csak távolról
 is ismeri, tudni fogja, hogy itt minden köz-
 ségben rajonganak valami módfelett a kulturális
 célokért, sőt igen sok községben elemi iskola
 sincs annyi, amennyinek a tanköteles gyermekek
 számához képest lenni kellene.

Ily viszonyok között a községek nyilvános
 tanintézetek felállítására irányzott törekvéseikben
 nemcsak nem lennének korlátozandók, hanem in-
 kább buzdítani kellene őket, hogy minél több
 iskolát állítsanak. Figyelembe veendő itt termé-
 szetesen a törvény nyílt intézkedése, mely bizo-
 nyos népszerűséggel és megfelelő vagyonnal rendel-
 kező községekre nézve egy egy polgári vagy an-
 nak megfelelő egyéb tanintézet felállítását köte-
 lezi. Ezen törvény és intézkedés tudtunkkal még
 ma sincs országsszerte keresztülvive, pedig ezen
 intézkedés elég fontos és elég régi.

Ó-Becse is csak ennek akart megfelelni, s
 bizony való igaz, hogy polgári iskolát nem igen
 érdemes ma már konstruálni. A „Bácska“ jeles
 cikke kimutatta, hogy hiszen már az állam maga
 sem állít ily intézetet, mert nincsen nálunk kellő
 életképessége. Részünkről azonban az alreálisko-
 lát sem javasolhatjuk. Az egész világ egységes
 középiskoláról beszél s ilyet akar, mert a reál-
 iskolák magukban véve csak szakiskolák, a me-
 lyek a tanuló ifjúságot a pályaválasztásban kor-
 látozzák, még pedig annak dacára, hogy a gim-
 náziumokból kikerült ifjúság is mehet a reáliskolák
 tanulóira ráoktrotyált pályákra. A reáliskolák éppen
 ezért sokat veszettek nálunk jelentőségükből s

maga az állam is több ily intézetét alakította át
 csak nemrég gimnáziummá.

Távol állunk attól, semhogy a reáliskolák
 szaki jelentőségét fitymálni akarnók. De kis vá-
 rosban vagy községben ez a szaki jelentőség nem
 emelkedhetik érvényre, tehát a reáliskolának ott
 van létjogosultsága, a hol már léteznek egy vagy
 két gimnázium, mert egy kis város vagy község
 közönségét nem akarhatjuk arra kényszeríteni,
 hogy reális és nem reális pályákra készülő fiai
 egyaránt reáliskolába adják.

Azért az ó-becseieknek, nézetünk szerint, a
 gimnázium mellett kell maradniok. Az, hogy már
 van néhány gimnázium a vidéken, nem tesz sem-
 mit; mert ha művelődni akarunk, úgy minden
 15—20 ezer lakóra kell esni egy-egy teljes vagy
 csonka középiskolának.

Hol vagyunk még mi ettől?

Muhoray Alfonz.

Hirek.

Személyi hir. Haynald Lajos biborosérekünk
 Ausseából, hol több hetet töltött, e hó 6-ikán indult
 vissza Kalocsára. A bibornok elutazását barátjának Mun-
 kácsy Mihálynak azon ígérete sietteté, hogy legközelebb
 látogatást tesz nála Kalocsán. A bibornok egészségére
 az úde hegyi levegő igen jó hatással volt.

A szerb egyházi synodus, mint az E—s
 értesül, közbejött akadályok miatt nem agusztus végén,
 hanem csak október hóban fog megtartatni Karlócán.

Pályázat van hirdetve az újvidéki kir. törvény-
 széknél joggyakornoki állásra 4 hét alatt.

Meghívó. A gazdasági egyesület lötenyész-bizott-
 mánya a Verbászon tartandó löverseny és lödíjazás tár-
 gyanban folyó hó 9-én délután 4 órakor a vármegyeház
 kistermében ülést tart, melyre a lötenyész-bizottmány tag-
 jait tisztelettel meghívom. Kelt Zomborban, 1890. évi
 augusztus hó 4-én. Schmausz Endre, elnök.

Egészségügyi bizottsági ülés. Bács-Bod-
 rogh megye egészségügyi bizottsága ma d. u. 3 órakor
 a megyei palota I. emeleti kistermében ülést tart. Tár-
 gyak: 1. Bikity községben kérelmezett gyógytár felállí-
 tása ügyében Rekvényi Atilla által. 2. Ugyanott felállí-
 tandó főokgyógytár ügyében Geiger Károly kérelmezése
 folytán.

Műkedvelői előadás. Vettük a következő
 meghívót: Az ó-kéri ifjúság f. évi augusztus hó 9-én az
 olvasókör helyiségeiben a ternerini első zenekar közre-
 működése mellett táncfűzérkével egybekapcsolt műked-
 velői szini előadást rendez. Szinrekerül a „Leánykérő.“
 Eredeti népszimű, dalokkal és táncal, 1 felvonásban.
 Erdélyi József „Villám Bandija“ után R. Személyek:
 Sugár Mihály, telkes gazda Fejes Agost ur. Kata, leánya
 Krumm Paula k. a. Szamos Ferenc, juhász gazda Fischer
 Henrik ur. Villám Bandi, bojtárja Ilg Ede ur. Ilom
 Peti, gazdag legény Javorszky Menyhért ur. Garas Panni,
 Csalány Sári, Tükör Julka, Czifra Terka, Bezzeg Örsze
 falubeliek: Krumm Emma k. a., Ilg Karolin k. a.,
 Meerstädter Emma k. a., Krumm Berta k. a., Steinmetz
 Karolina k. a. Nép, lakodalmas menet. — Schneider Fips
 oder: Die gefährliche Nachbarschaft. Lustspiel in 1 Auf-
 zug von August v. Kotzebue. Personen: Schneider Fips:
 Hr. Ludwig Steinmetz, Lieschen, sein Mundel: Frl.
 Emma Krumm. Madame Saphier, eine Modehändlerin:
 Frl. Mariska Pichler. Hollmann, ein junger reicher Kauf-
 mann: Hr. Heinrich Fischer. Johann, sein Bedienter:
 Hr. August Fejes.

Palicsi versenyek. Az Achilles-Sport-Egylet
 által rendezett torna-verseny e hó 3-án ment végbe Pa-
 licson. A versenyek lefolyása a következő volt. Délelőtt
 a nyílt versenypályán: 1. Bajnoki célverseny. Táv. 15
 kilométer. Indultak öten. Első Rudics József (Szabadka)
 1 óra 32 p.; második Szauer Henrik 1 óra 32 p. 52
 mp. alatt. 2. Nemzetközi vasparipa verseny. Táv. 15 ki-
 lométer. Indultak heten. Első ifj. Dáni Nándor (Buda-
 pest) 40 p. 25 mp.; második Matkovics Miklós (Sza-
 badka) 43 p. 48 mp.; harmadik Haris György (Szeged)
 47 p. 6 mp. alatt. Gyönyörű eredmény. 3. Gátuszás.
 Táv. 500 m. Első lett Balogh Hugó 8 p. Kanitz Hen-
 rik 8 p. 13 mp. alatt második. 4. Bajnoki távuszás. Táv.
 3000. Védő Gaal Dániel. Eisonék érkezett be Tomcsák
 (Bpest) 42 p. alatt; második lett Balogh Hugó (Bpest)
 42 p. 2 mp. alatt; harmadik Gaal Dániel (H.-M.-Vásár
 hely) 46 p. alatt. Így Tomcsák bajnokjelöltnek kiálta-
 tott ki. Délután a zárt versenypályán. 5. Vasparipa-
 verseny. Küzdelem a bajnok címért. Táv. 10.000 m. Védő
 Matkovics Miklós. Indultak öten. Az utat 32 p. 10 mp.
 alatt kell befutni. A pálya oly homokos volt, hogy a
 versenyzők alig tudtak előhaladni. Kezdetben mindjárt
 két versenyző kiáltt és a többiek is kénytelenek voltak
 bicyclijüket maguk előtt tolvá a célponthoz bejutni. Első
 ifj. Dáni Nándor, második Matkovics Miklós, harmadik
 Haris György. A bajnokjelölti cím nem adatott ki. 6.
 A növendékek sikversenyében első Bobula Titus (Bpest).
 7. Bajnoki kardvívás. Védő Fellegi Antal, ki azonban
 nem jelenvén meg, a jelöltségtől elesett. Csapán egy pár
 állott ki a vetélkedésre: Szathmáry György (H.-M.-Vá-

tában sokat ne olvassunk, vagy finom kézimunkát ne végezzünk. Igen káros a szemre a hanyatfekve olvasás, gyakori finom himzés és varrás. A viláosságban és a sötétségnek hirtelen változása is igen káros, sőt itt megtörténhetik, hogyha valaki igen hosszú ideig sötét helyen volt és hirtelen a viláosságba megy, megvakul. Káros befolyással van a füst, por és a nagy szél, mert ezáltal igen gyakran szemgyuladást kaphatunk. Télen, ha kocsin vagy szánon hosszabb ideig havas tájra utazunk, legjobb, ha ritka fátyolt hagyunk szemünk előtt lefüggni. Igen káros a szemre, ha felkelés után rögtön hideg vízzel mossuk, amennyiben az, az éjjeli alvástól teljesen meleg, s ha ekkor a meleg szemet rögtön hideg víz éri, ez igen gyakran szemgyuladást okoz, mindazonáltal igen jó a szemet hideg vízzel mosni, de nem akkor, ha fel vagyunk hevülve. Káros befolyással van a szemre a sok dohányzás, iszákosság és a rendetlen, buja élet. Igen rossz szokása azért némely dohányzóknak, hogy a füstöt társaiknak szemük közé fújják. Ez egyrészt nagy illetlenség és nevelatlenség, de másrészt a szemre is igen káros hatással bír.

Ha a kellő világítás megvan és szemünk egészséges, akkor 25—30 centiméternyire kell a könyvet vagy az írást tartani. Ha valaki ennél kisebb távolságról tud csak olvasni vagy írni, az rövidlátó, aki pedig csak ennél nagyobb távolságról tud olvasni vagy írni, az messzelátó. Sokszor hallhatjuk beszélni, hogy az iskolákban a szembajok, de különösen a rövidlátás igen gyakran előfordul. Honnan van ez? Igaz ugyan, hogy a rövidlátás már a szülőtől is öröklhető, de nem lehet elvitatni, hogy az iskola korlátolt látókra, a meg nem felelő világítás, rossz nyomású könyvek olvasása s végre a rossz padok is igen nagyban előmozdíják a rövidlátást. Mi a teendő e baj elhárítására nézve, arra majd a tétel vége felé még visszatérünk.

Mind a rövidlátásnál, mind a messzelátásnál szemüveget kell használnunk. Vigyáznunk kell azonban a szemüvegek választásánál, mert semmi sem rontja annyira a szemet, mint a célszerűtlen szemüvegek. Ily esetben, ha t. i. szemüvegre van szükségünk, legjobb egy szemorvoshoz fordulni tanácsért, mert az fogja — beteg szemünk megvizsgálása után — legjobban tudni, hogy mily szemüveget kell majd használnunk. Szemüveget csak a legnagyobb szükségben használjuk. Ne tegyünk úgy, mint már igen sokan, kik eleinte a szemüveget, különösen az úgynevezett orresiptetót (Zwicker) csak feltűnési vágyból és divatból használják, mi később csakugyan azt eredményezi, hogy a természetadta legnagyobb értékű szabad látástól fosztja meg olyannyira, hogy az idősebb korban a legerősebb szemüveg használásával is alig képes látni. Epp úgy a szembajok gyógyításánál, mint a szemüvegek választásánál mindenkor egy ügyes szemorvoshoz kell fordulnunk. Az orvos sokkal olesőbban és biztosabban fogja beteg szemünket — ha még lehet — meggyógyítani, mint akármiféle kuruzsolás vagy megrögzött rossz háziaszer. A kuruzsolást már igen sokan megkeserítették és azért igen óvakodjunk attól.

A szemek ápolásának módja a természetrajzi oktatásnak mely része, illetve az olvasókönyvek mely olvasmánya alapján eszközölhető legjobban, azon olvasmányok körülbelül a következők lehetnek: *I-ső részben.* III—IV. osztály számára. *I-ső év.* 83. olv. A levegő. 86. olv. Testünkéről. 87. olv. Mire van testünknek szüksége. *II-ik év.* 2. olv. A látókör. 3. olv. Az iskola. 71. olv. A dohány. 75. olv. A szőlőtöke. 89. olv. Egészségi szabályok. *II-ik részben.* V—VI. osztály számára. *I-ső év.* 88. olv. A tisztaságról. 92. olv. A ragályról. 94. olv. Egészségtartási szabályok. *II-ik év.* 91. olv. A táplálkozásról. 92. olv. A levegő és az egészség. 93. olv. Ilona, a kis dajka. 94. olv. A betegség. 95. olv. Az idegek. Ezen olvasmányok volnának körülbelül azok, a melyek alapján a szemek ápolásának módja leginkább előadható volna. Tankönyv: a Mócsy Antal, Petrovácz József és Schulez Imre képezdei tanárok által kiadott olvasókönyvek. De nemcsak ezen olvasmányok, de mindig, majdnem minden héten fordulnak elő esetek, a melyek a szem ápolására utalnak. Használjunk is fel minden alkalmat e téren, hogy minden tekintetben eleget tegyünk fontos hivatásunknak.

Különös teendők e téren, hogy oda hassunk, hogy az iskola ablakai lehetőleg nagyok legyenek. A viláosság lehetőleg egy oldalról — balról — jöjjön. Ha az ablakok eléggé nagyok, úgy könnyen történhetik a szellőztetés és a viláosság is jobban megfelel céljának. Vigyáznunk kell azonban, hogy az ablakok magassága a padok magasságával kezdődjen. A tulságos fény, mint tudjuk, árt a szemnek. Iparkodjunk azért oda hatni, hogy az ablakok lehetőleg függönyökkel legyenek ellátva, hogy az által a viláosság mérsékelhető legyen. A függönyöknek egyszerűeknek, lehetőleg zöldeknek kell lenniük. Az iskolaterem falai egyszerűen fehérre legyenek meszelve. Az iskola termének kifestése nem ajánlható, mert egyrészt a szemre nem a legjobb hatású, de másrészt az idegen, egészségtelen szagot is magába veszi, mivel csak négy vagy öt évi időközben lesz újra festve. A meszelés pedig minden évben egyszer vagy kétszer történik és ez által az idegen, rossz és egészségtelen szagot a teremből eltávolítja. Ügyeljünk, hogy a könyvek, a melyeket a gyermekek olvasnak, jó nyomásúak legyenek. Sokat egyfolytában ne olvassunk vagy ne írassunk. Ugy az olvasásnál, mint az írásnál vagy álljanak, vagy üljenek a gyermekek, hogy a könyv vagy írás szemüktől, 25—30 centnyire legyen. A gyengébben látó gyermekeket lehetőleg előre ültesstük, hogy azok szemüket meg ne erőltessék. Legyen gondunk arra, hogy az iskola udvara fakkal legyen beültetve, mivel ez, ha a gyermekek kijönnek az udvarra, igen jó hatással van a szemre, de az iskola levegőjére, a szellőztetés alkalmával is igen jó hatással bír. Igen jó hatással vannak a szemre a gyakori kirándulások a szabadba és itt séta közben a zöld mező szemlézése és a szabadbani játékok. Ezen kirándulások a szemeken kívül, a beszéd- és értelemgyakorlatok, földrajz, természetrajz és egyéb tárgyak előadásainál is nagy befolyással bírnak. Iparkodjunk tehát a gyermekeket minél gyakrabban a szabadba vezetni s ne hallgassunk az elfogultakra, kik uton-utfélen mindent felhasználnak, hogy e paedagogiailag igen fontos kirándulásokat meghiusítsák. Különös gondot, illetve figyelmet fordítsunk arra, hogy vajjon van-e iskolánkban szembajos gyermek? Ha van, úgy azt rögtön távolítsassuk el az iskolából, hogy a többi gyermekek esetleg a szembajt, ha az olyan, mely ragályos, meg ne kapják. Ugyan-

ekkor jelentetik azt be a községi vagy városi orvosnak, hogy az a kellő intézkedést megtegye. Az ily szemfájós gyermeket aztán addig ne fogadjuk vissza iskolánkba, míg a kezelő orvos arról bizonyítványt nem állít ki, hogy a nevezett gyermek felvehető. Iparkodjunk minden lehetőleg elkövetni a szembajok elhárítására az iskolában, hogy rólunk senki se mondhasa, hogy mi vagyunk esetleg oka, hogy gyermekének látóképessége elromlott, mert nem figyeltünk rá. Ezt közölünk senki sem akarja, hogy rólunk ezt beszéljék, s nincs kétség, hogy mindannyian arra fogunk tölni telhetőleg törekedni, hogy itt is fontos hivatásunknak eleget tegyünk, mit ha tesszünk, nyugodtak lehetünk.

Szabadka Ferenc,
szóntai néptanító.

NYÁRI ESTÉK.

Ilyl.

Forrón süt a déli nap a kiszáradt, fonnyadt természetre, az ablak zárt redői alól lessük, mikor enged már hervasztó leve? Végre ő is mintegy kifáradva siet lefelé, rézsültös sugarai enyhülnek, bekövetkezik a várva várt est, vele a hűslen lengő zephyrek, és a szegény, hőségől kimerült emberfia siet kifelé, tüdülést keresni a forró nap szenvedési után.

A szöke Duna partján százados tölgyek, sűrű berkek árnyékában véli azt találhatni. Enyhén leng az esti szellő, a nap halványuló bíborfényével veszen bucsut, hogy uralmát a szürkület estalkonyának átengedje és a lankadt halandó keble csak úgy dagad a balsamos tiszta légfrissítő áramlatától és keres magának nyugvó helyet, hogy feledve pihenhesen.

De alig ül le, egy zsbongó vékony hang emelkedik, mindig közelebb és közelebb jön, csakhamar lesz belőle kettő, három, négy hang is, végre egész hangverseny; köze köze csipős fullánkok, hol arcunkon, hol kezünk fejen emlékeztetnek, hogy más lények is vannak itt élvezni az est kellemét. Csak úgy hemzseg a lég apró, kis szárnyasoktól, melyek nem kimélik sem a bájoló szépek piros ajkát, sem az udvarlónak napparnított homlokát, úgy megtalálják a selyem harisnyát, mint a férfiak bortól pirosló orrát. Ezek a hirhed s annyira félt szunyogok. Hasztalan védekezünk, nincs menekvés, hasztalan gyújtunk szivarkákra, nem használ az örménygyökér émelegős füstje sem, de még Gallé barátunk szunyogkergető szere sem.

Nem maradhatunk, el kell hagyni a most már kiállhatlan berket, nyiltabb térre menekülünk, hol csakhamar leülhetünk teritűcs vascoránkhoz; szüntelen csatognak a legyezők és csakugyan gyűrűlnek is a szunyogok, de azért itt sincs nyugtunk.

Elsők a szecsekék, melyek ugrándozva táncolnak tányérunkon, ezek is kifáradnak, most jönnek az éji pillék, melyek dühösen repdesnek a fényes lámpák körül, ezek is eltűnnek, őket követik ezrenként a mindenféle apró bogárkák, verdesik arcunkat, fel-felpattanva szaladgálnak az asztal cifrán himzett teritűcsen; de mindez csekélység; éjjel közeledik, és most keresztül-kasul repkednek a böregerek; rémülve takarja a szöke kis lány aranyhaját, vagy a dacos barna menyecske hollókékes firtjeit; felugranak és mindannyi menekülve visszavonul szunyogháló, redős hajlékukba biztos nyugalmat keresni.

Lefeküsznek és elaluszak. Mély csendben uralkodik Morpheus; de egyszerre csak siralmas, szivszaggató jajgatás vonul végig az ablak alatt, egy szerelmes macskapár panasolja rimánkodva keble vágyait; ezt most a kutyák veszik rossz néven, fellázad az egész kutyasereg és vonító rivalgással kergetik a gyengéd macskapárt, mely bizva körmeibe, hősiesen szembeszáll.

Záradékol egy nagy fülesbagoly zuhan le a kéményből a kandalló aljába, és rémülettel ébreszti fel a pihenőket álmaukból.

Végre ismét minden elhallgat, hajnalodik, a nap is felébred, arany sugarai érintik már ágyunk sarkát, melyen oly édesen pihenjük az est fáradalmait. De most meg a legyek jönnek, és bosszantva csiklandozzák hol orrunk, hol fültünk.

Felkelünk, kölcsönös panaszköz közt költjük el reggelinket, de hasztalan minden fohásunk. Így megy ez napról-napra, este pedig régi bajaink ismét újból kezdődnek. Ilyenkor aztán felebred bennünk szunyadozó vándor vágyunk: „el innen! el, messzire, távoli vidékekbe, keresni olyan helyet, hol nincsen kutya, macska, szunyog, bogár vagy böregér.”

Alig van közöttünk valaki, aki ne vágyott volna életében egyszer-mászor máshová, egyik az egyenlítő kék ege alá, a másik a havasok hűvesébe, vagy épp a föld sarkának örök jege közé. De azért sokan megelégszenek a Margitsziget paradicsomával, vagy a szomszéd Batinának dunamosta kies szőlőhegyével is. Utóbbiak talán tudják, hogy mit mondott az öreg Goethe: hogy nem jó eget cserélni, mert még a pálmák alatt sem sálhatunk büntelen, mert meg kell változnia érzelmeinknek oly országban, hol oroszlanok és tigrisek otthonosak. A hiúság vásáráról sokszor üdülést és egészséget, néha férjet is hozó gyógyhelyekről hallgatok, mert nem ide tartoznak.

Azonban nézzük körül magunkat és bizonyára találni fogjuk, hogy másutt sem mind arany, ami fénylik. Az indiai nagy tenger közepette, az egyenlítő ég-öve alatt, bérécektől árnyékolva, hűsítő tengerhabtól körülmosva diszlik az örökzöld Ceylon szigete. Valóságos paradicsoma ez a földnek, melyet az utazók tengerbe dobott óriás smaragd drágakőnek tartanak.

De vizsgáljuk csak, milyenek ott is az éjjelek. Leirta ezt már nekünk Andrassy Manó gróf, azért meg sem kísérem az ottani tündéri természetet csak vázolni is. Egyedül egy ily gyönyörű vidék édeni völgyében fekvő kis szálót kívánok az olvasónak szeme elibe varázsolni, hogy a sziget esti és éjjeli életének hű képét adhassam.

A kis épület tvegénelküli nyilt ablakai oly alacsonyok, hogy azokba kivülről könnyen beléphetni, teteje nagy pálmalevelekből van összetakolva, menyezete nincsen, hogy a szellő az ablakokon át, a tetőnek szelelő nyílásain szabadon lenghesen. Egy ily szállóban töltött egykor Andrassy is egy éjjet, melyet utelírásában felemlít.

Vacsora közben, melyet egy rideg angollal költött el, szokatlan jár hivta fel figyelmét a tetőnek egyik sarka felé, nagy porfelhő követte a mozgást. Andrassy kíváncsian felállott, de az angol sietett megnyugtani, mond-

ván: ez csak a házi kigyó, mely valószínűen patkányt fogott, mert itt a kigyók pótolják a macskát, minden háznak van házi kigyója, mely nagy kegyeletben részesül, mert még a ház vételénél is tekintettel vannak az ily házi kigyókra. A kigyó éjjelenként gyakran leesik zsákmányával együtt nyugvó helyünkre is és akkor át kell engednünk neki ágyunkat küzdhevelül. Ezen felfedezés éppen nem volt kellemes akkor, mikor a nagy hőség miatt takaró nélkül kell aludni. A kigyók iránti kegyelet sem nyugtatta meg utazónkat.

De mi volt ez még, összehasonlítva a többi kellemetlenséggel! Aki ily élthez nem szokott, annak be kell kötni fülét, szemét, különben egész éjjel nem alhat. Napszálat után első a sakál, mely megjelen és vonytani kezd, százával válaszolnak társai, a legfűlhasítóbb változatokkal. A sakálok egészen az ablak alá jönnek, mi az ablakok alacsony volta miatt éppen nem megnyugtató, főleg ha halljuk, hogy az is megtörtént már, hogy a tigris is benézett az ily ablakon és hogy a párduc is ellátogat a falvakba. A sakálokat követik az ezer meg ezer sáska- és prücsökfajok, melyek sziszegő, zsongó éles hangon zengnek bele az éji csend magányába, közé köze szállong és sivit a sok bagoly, vérese és halálmadár, felváltva ide-oda repkedő galambnagyságu vampyokkal és ha ezek is tova vannak már reggelfelé, a messze távolban kezd ordítani az állatok éhes királya, a prédát leső oroszlan, de még hatalmasabban bümböl az elefánt. Nagy a határ, minden élő elhallgat. De az óriás elefánthoz a szunyogsereg sem hiányzik, mely vagy oly apró, hogy mindenüvé bebújhat, vagy oly nagy, mint a hosszalábú pók, de még a poloska is Ceylonban olyanforma, mint nálunk a cserebogár; óvjon is jó csillagunk, hogy egy ilyen ne csipjen meg.

Végre a ceyloniaknak is megvirrad és megszütnnek az esti és éji bajok, hogy azokat ismét a napi küzdelmekkel cseréljék fel és hogy a követő éjen, a mult éjeli bajok megújulhassanak.

Mindezekből láthatjuk, hogy „*jobb itthon!*” és hogy elmondhatjuk a némettel: „*nähre dich rechtlich und bleibe daheim!*” ha szintén néha-néha meg is csip egy-két zsongó szunyogféle is.

Asmodi.

A javulás utja

vagy:

a családi élet boldogsága.

(Költői elbeszélés a nép számára.)*

I.

„Hegedűszo! Dinom-dánom!
Mindhalál! Sohse bánom!
Szomorú az én világom;
Húzzad, cigány! húzzad!
A hegedű száraz fája
Boldogságom keresztfája,
Azért sirj úgy a nótája;
Elsíratja búmat.

Kakukmadár az erdőben!

Ne kiáltozz én felőlem,
Hej! mindegy az már énnekem:
Hány esztendőt élek.
Kacsingathat, nézhet én rám,
A hány csillag, annyi szép lány,
De mihaszna! ha a rózsám
Örökre másé lett.”

„Pista öcsém! mit gondolsz, az égre!
Mire nézed a fényes napot?
Beragogy már a fűled hegyére —
S te magad csak muzsikáltatod.

Pista öcsém! fogd az ekeszarvát,
Hagyd a nótát, hagyd a poharat.
A szerencse így sohsem virrad rád;
Aki nem vet, az nem is arat.

Pista öcsém! aggódik ám érted
Oda haza jó édes anyád.
Pista öcsém! nem kapsz feleséget,
Ha így éled életed sorát.”

„Süt a nap, jól teszi!
Hadd süssön, ragyogjon!
Énnekem a napról
Senki ne papoljon.

Van édes anyámnak
Amiből megéljen,
Feleségről pedig
Senki ne beszéljen.

Nem lesz ott feleség,
Hol szerető nincsen.
Volt egy, az is megcsalt,
Verje meg az Isten!”

És ez így megy csaknem napról-napra,
Csaknem hétről-hétre.
Egy hónapról a másik hónapra,
Egy évről más évre.

Három éve innen-onnan
Annak, a mióta
Bánatáról, keservéről
Sír a cigány-nóta.

Három éve hagyta oda
A katonaságot,
De már előbb érte meg a
Felfordult világot.

A rózsája pillantása,
Az volt csak a csalfa!
Addig nézett itthon másra,
Mig egyszer csak örökre megcsalta.

S ment Gacsérról Ó Borovicára,
Mert ez volt az új legény hazája.
Mire megjött Pista egy vasárnap,
Nyoma sem volt legénynek, leánynak.

* A kultuszminiszter pártfogása mellett megjelenő „Magyar Mesemondó” 44-ik száma, 4 kros füzet. Szerkeszti Fereney József, kiadja Málnér Vilmos, Budapest. E művet a vállalatból mutatni közöljük. Megjegyezzük, hogy a félévesek ára 2 kr. Szerk.

Szegény Pista! Kenderesi Pista!
Elviselni ezt a szégyent
Hej! sehogysé birta.
Béres kőfic a szomszéd útszérlől,
Hogy ily csúful lelttötte
A leányt kezérol!

Bújni bújt az emberektől Pista,
De a szive nagy keservét,
Azt hogyan csitítsa?
Szegény lány volt az a lány, de véle
Kincse tünt el, olyan koldús
Nélküle az élte!

Hogy ne legyen mindig
Előtte a képe,
Hát elkezdett nézni a
Pohár fenekére.

Addig addig nézett
Annak fenekére,
Mig egyszer csak lett belőle
Koresma töltelke.

Sirt az édes anyja,
Kezeit tördelte,
Jaj! mivé lesz a fia,
Hova lesz a telke!

Ugy kérte az Istent,
Buzgón imádkozva,
Hogy a fiát mentse meg,
Es úgy kérte: verje meg,
Ki mindezt okozta.

II.

Ne átkozd, ne átkozd, szegény öreg asszony!
Boldogtalan az már, az az ifju asszony:
Megvan az már verve az Isten kezevel,
Hit nélküli élet ezer gyötrelmével.
Haza vitte Jóska, híres Csepri Jóska,
Bármint hitette, de nem ám a jóba!
Esküdtek a napnál, nem a pap szavánál,
Esküthogy szokás ez Ó Borovician már.
Hej, de hogy a sírig, ásóra-kapára:
Ideig-öráig tartó boldogságra.

Hires az a falu az alföldi rónán,
De a hire egykor sokkalta jobb volt ám!
Munkás és erkölcsös volt a neve régen,
Ma már a hir róla inkább csak a szegény.
Hiszen a dolognak mostan is csak élne;
Nem jár oda más nép a szántás vetésre,
Nem végezi dolgát Tabolya vagy Gacsér,
Hogy elmulasztaná a magáét azér,
Hanem az erkölse, ez megfogyafozott,
Mivel a bagóhit elharapóza ott.
Püspöke megsájdta, egyre inti papja,
E hitre tér mégis oly sok fiatalja!

Hej! esánya egy hit ez, az esküje semmi,
Se földön, se égen nem szokták jegyezni.
Vékony a kötése, mint a cérna, gyeunge,
Elszakad az első életküzdelembe!
Csak költsége kevés, ha ugyan ez is van,
Rövid is a törvény: má tól holnapig la n.
Hanem hosszú, hosszú, ami abból támad,
Egy életre hat ki: a nyomor, a bánat!
Családi boldogság ott hogyan lehetne,
A hol ennek nincs az alapja megvetve?
Hisz egy kis civódás, egy kicsiny perpatvar
Igaz házások közt is történik olykor.
De a futó felhő ha kirsirta magát,
Mosolyog a mennybolt ragyogó napja rád.
Igy a házások közt: leborul, kiderül.
Az arcon majd bánat, majd vidám mosoly ül,
Félreértés sokszor hozza őket perbe,
De hogyha fölszakad a kebelnek terhe,
Vidorabb lesz a szív, mely búss volt, mint a rab,
Kétszerte vigabb lesz, kétszerte boldogabb.
Hanem azok között, kik úgy összeáltak
A rit vadházasság esküjén egy párnak,
Hej! azok között a civódás nagy vihar,
A mennydörgös menyök süjtő villámaival.
Nincs köztük kimélet egymás ellenében,
Keznek és körömmek nyoma van a képen,
Repül ami könnyű, s aminek van terhe,
Jó, ha csak a hátra és ha nem a fejre.
A vad mindig készen, a bocsánat soha.
Bizony gonosz egy sor az ily élet sora.

Aztán ha az Isten a mazokát áldja
S gagyog az apróság apára, anyára,
Ha feléjük röpköd két kicsiny karjával,
Mosolyg reájuk angyalmosolyával:
Oh, milyen boldog lesz az az egy pár ember!
Szívük úgy megárad, mint akár a tenger,
Árad az örömtől, a nagy boldogságtól,
Arad a jóságos Isten áldásától.
Milyen gondallal örzik! hogy vigyáznak rája!
Halálra ijednek minden kis bajára.
Ugy kéri az Istent, hogy fölnevelhessék,
Hogy ne vigye őt el az ádáz betegség,
Hogy legyen belőle ember, férfi vagy nő,
Mindig csak örömtük: jelen, majd jövendő.

Hej! de ha ezeknek születik egy éppen,
A jóságos Isten kísérleteképen,
Hogy javitna rajtuk, tegye őket jobbá,
Embtertsáikhoz valahogy méltóbbá:
Kedvetlenül nézik a kicsiny jövevényt:
„Ugyan minek jöttél?” így szólítják szegényt.
Nem igen gondoloznak szívbéli nagy gonddal,
El is esenevészik, a legtöbb el is hal.

Csepri Jóskaék is má tól holnapiglan
Csak éltek egymásnak gondtalanul, vigan.
Mig Jóska szívében a kackiás Magda
Szeme paraszával a tüzet csak rakta,
Mig kicsosn vágott Jóskaánál a bajusz
S a bugyellárisban jobban birta a szusz.
De a mint szokottá vált Magda szépsége,
A mint fogyott Jóska kicsiny öröksége,
Mi, hogy haza került, szállott reá éppen
Egy atyafiának végrendeletében,
A mint bozontosá változott a bajusza
S nyúlt egy vége esára, a másik meg hajszra,
A mint gyerek is lett, egy csöppnyi leányka,
Pedig úgy ráült szegény az anyjára!
A mint jobban, jobban súlyosult az élet,

S hogy kenyerük legyen, újra béressé lett,
A mint az esztendők így egymásra folytak:
Dehogy csókolóztak! mindig marakodtak!
Duhajkodó is vált Jóska a koresmában,
Meg is rakták sokszor istenigazában!
Véres fejjel került többször a tanyára,
Magda szegényére, gazda boszújára.
Magda jól leszidta, de a vért csak mosta,
Az Annuska sirt-ritt, de a vizet hordta.
Majd pedig az öltött a kujon eszébe,
Hogy ez a gyereklány nem is az ő vére,
Hej! ölte a Magdát, üldözte a lányát,
Apa, anya mellett valóságos árvt.
S hogy az évről-évre nagyobb lett szegényke,
Nem egyszer verte ki mindkettőt az éjbe,
Nagy szitkozódással, nagy titlegeléssel,
Még bottal is olykor, csoda hogy nem késsel.
El is hagyta volna Magda már nem egyszer,
Ha lett volna hova menni a gyermekkel.
Szülői meghaltak, s közeli rokonság
Nincs, akire bizná az Annuska sorsát.
Hogy éltük sorját mostan elbeszélem,
A szegény Annuska hét esztendőss éppen.
Öreg este van már, még se jön az apja,
Pedig haza kondult már a nyáj kolompja,
Pedig sorra megjött minden szénás szekér,
Es a kuvasz is már valahány enni kér.
Ott kucorog szegény istenadta gyermek
A konyha padkáján, édes anyja mellett.
Nem bírja a várást, ad a tálból anyja,
Amivel éhségét elesillapíthatja.
Hát akkor toppan be az apa s megmordul:
„Ugy? Kényeztesd fattyad, telik a vagyonbul.”
„Hallja keud! ne bánítsa tulajdon gyermekét.
Hogy forna torkára az a cudar beszéd.”
„Mit? még te állsz föllebb? Még nekem te mondd?
No megállj! Megöllek! Megölöm poronytód!”
S rohan a gyermeknek, lödít egyet rajta,
S kirepül szegényke a gyeves udvarra,
Azután anyjának, hogy ez rá sem érhet
Megtudni, hogy lett-e baja gyermekének.
De örzé az Isten: ép a keze, lába,
Fölkel és fut, szalad, be az éjszakába...
Máskor is futott már az édes apjától,
De így még sohasem szörnyű haragjától,
Vissza se mer nézni, a hogy bírja lába,
Fut szegény, fut, szalad be a nagy pusztába...
(Vége köv.)

Dömötör Pál.

Gabonaüzlet.
Augusztus hó 7-én.

Jóllehet a mezei munkák a mezőgazdát teljesen
foglalkoztatják, a hozatal és forgalom élénkült. Han-
gulat lanyha.

Áraink:

Buza (új)	6.00—6.20
Zab (új)	5.40—5.50
Árpa (új)	4.80—5.00
Bab (új)	6.00—6.20

Naptár.
Augusztus.

Havi és heti nap	Katholikus naptár	Protestáns naptár	Görög-orosz naptár
8 Pént.	Cyriak v.	Cyriak	17 Pantaleon
9 Szom.	Román vért.	Erik	28 Prochor.
10 Vas.	Eti Lórine	E10 Lór.	29 G10 Kall.
11 Hétfő	Susanna	Hermann	30 Silas
12 Kedd	Klára	Klára	31 Eudocim

Felelős szerkesztő: Dr. MOLNÁR ISTVAN LAJOS.
Helyettesítéi:
Laptulajdonos és kiadó: BITTERMANN NANDOR.

HIRDETÉSEK.
4079. szám.
kig. 1890.

Arlejtési hirdetmény.
Ezennel közhírré teszem, miszerint Bács-Bod-
rogh vármegyébe kebeleztet Ó-Becse községben
folyó évi augusztus hó 23-án d. e. 9 óraker
Ó-Becse községhezánál egy 10,622 frt 75 krral
előirányozott iskola építése tekintetében árlejtés
fog tartatni.

A vállalkozni szándékozók felhivatnak, hogy
a nyilvános szóbeli és zárt ajánlataikat 10% bá-
natpénzzel ellátva, a mondott napig hozzám
nyújtsák be.

Az építési terv és feltételek Ó-Becse köz-
ség elüljárójánál tekinthetők meg.
Ó-Becsen, 1890. évi augusztus 2-án.

Vibirál József,
szolgabíró.

Egy jó házból való fu
— keresztény —
gyakornoknak
felvétetik Schlachter József
fűszerkereskedésében Janko-
vácon.

Tűzifaár leszállítás.
A cser- és tölgyfahasáb
olének arát mai napon egy forint-
tal leszállítottuk.
Roheim Károly és fiai.

6—5

Pályázat.
Bács-Bodrogh megyébe kebeleztet Ó-Kanizsa nagy-
község területén létező róm. kath. felekezeti két szállási
— tanyai — vegyes osztályu tanítói állás üresedésbe
jövén, azokra ezennel pályázat hirdettetik.
Egyik-egyik tanítónak évi jövedelme:
Szabadlakás, 350 frt fizetés, havonként előre fizetve,
10 évi szolgálati idő után 50 frt fizetés javítás, azután min-
den 5 év után 50 frt, egész 800 frt; 2 öl puha tűzifa,
ennek beszállítására 2 frt, a tanítói lak- és tanteremnek
fűtítésére kellő mennyiségű szalmafütelék, vagy fűtítési
illetmény címen 40 frt; a tanterem süpöretése, ivóvízzel,
kréta és szivacsosval való ellátásáért 25 frt.
Tanítási nyelv mindkét állomáson magyar.
A kellőleg fölszerelt s béléggel ellátott folyamod-
ványok az ó-kanizsai róm. kath. iskolaszékre címezve,
ez évi **augusztus hó 20-ig** bezárolag főtiszt. Appel
Ede tankertületi esperes, zentai plébános urhoz külden-
dők Zentára.
Megjegyzetetik, hogy a megválasztottak tartoznak
állomásaikat szeptember hó 1-én elfoglalni, amikor is
fizetésük folyóvá tétetik.
Ó-Kanizsán (Bácsmegeye), 1890. évi július hó 25 én

Fonyó Lajos,
plébános, iskolaszéki elnök.

3—3

Földeladás.
A csicsovai pusztában a szóntai országu-
trudló s a ferenc-csatornai hidon túl fekvő 4 hold
1490^{2/12} □ öl szántó és a hozzátartozó nádassal;
továbbá a szóntai országu mellett a ferenc-csa-
tornai hid mellett innen fekvő 6 hold 58^{2/12} □ öl
szántóföld szabadkézből örök áron eladó.
Bővebb értesítés **Tillinger Ferenc** vá-
rosgazdánál **Zomborban** nyerhetők. 3—1

Ajánlat.
Apatini üzletvezetőségünk a n. é. közönségnek ezen-
nel tudomására adja, hogy Apatinban (az uradalmi szé-
rűskertben) fentartott faraktárunkban a következő árak
mellett

tűzelőfa

Egy méteről kapható.	
szilfa	8 frt — kr.
csesza	10 frt — kr.
bükkfa	10 frt — kr.
körtefa	8 frt — kr.
hártsfa	8 frt — kr.
dorongfa	6 frt 40 kr.
tuskófa	5 frt 60 kr.
nagy fűrészforgács	5 frt 20 kr.

Különösen kiemeljük, hogy a tűzelőfa általunk **tel-
jes hasábkban és jó méretekben** a közelmert

erdei öl

szerint szolgáltatni ki és ezen kedvező árjegyzés melletti
vételt közhivataloknak, egyesületeknek, magánosoknak,
kereskedőknek, iparosoknak stb. a saját érdekében és
a takarékoság szempontjából is ajánlhatjuk.

Eissler J. és testvérei
üzletvezetősége **Apatinban,**
Alföldy-féle házban.

5—3

Hirdetmény.
Az apatini országuuton a Ferenc csatorna
mellett fekvő 24 hold szántóföldemet, a szőlő- és
gyümölcs-kerttel s a gazdasági épületekkel együtt
3 évre haszonbérbe adom. A feltételek nálam
megtudhatók.

Szilágyi Mór,
ügyvéd Zomborban, Zrínyi-utca 183. sz.

Hirdetmény.
Alulírott zárgondnok részéről ezennel köz-
hírré tétetik, miszerint a zombori kir. törvényszék
telekkönyvi osztályának 7045/1889. sz. alatti vég-
zése folytán zár alá vett néhai Konyovits Pál
(Paja) volt tulajdonát képező, Konyovits-féle utca
sarkán fekvő koresmaház és a mellette levő lak-
ház; továbbá az ugyanannak tulajdonát képező
és a léniai szállásokban 1039. ö. i. sz. szállásház
alatt fekvő 49 hold 550^{2/12} □ öl és 1 hold 378^{2/12}
□ ölnyi szántóföldje is, folyó évi augusztus
hó 10-én délelőtti 9 óraker a fenti koresma-
ház helyiségében 1 évre bérbe, illetve haszon-
bérbe ki fog adatni.

A feltételek alulírt zárgondnok ügyvédi iro-
dájában megtudhatók.
Zombor, 1890. évi július hó 31-én.

Dr. Krónits István,
köz- és váltó-ügyvéd, zárgondnok

XIII.

ELŐFIZ
Egész évre
Fél évre
Negyed évre

A lap szellemi
küldemények a s
nek. anyagiak
donosnak

Egyes szám ára

ELŐFIZ

ba
ne
rög

gye

bácskai kormány-
emberegéből; más
tapintatlanságából

Sokat mondot
azt, hogy nem kell
egy kicsit ránk jár
fölnök bennünket
szereplés; aki nem
jenek, az ne is lövöl

Mi csűrész-tagok
lármará, amely —
másnak adják át az
Jankovácig és Kupus
még a legjobbak is
s tüpenkedve mondog
ez végződni?”

Hát immár meg
óta a bácskai skanda
ciálístává nőtt egyik
számaiban a panaszol
Igazán, kacagni
rekségeken, ha nem
szégyenérzet miatt,
ilyen, komolyan nem
küzdünk?

Ráillik helyzetün
Bolha másszót az
tudván, mi lelte, fész
futkosni kezdett; míg
csepp vizet eresztett f
„tengerbe fuladt.”

Ilyen létünk vol
egy „bácskai korrupt
szemek faldossák a le
jasan feldobog; vajuh
lik... Egy egérke
bolha.

De legyünk kom
esik is. A heti ska
(balek) fogásokból áll
Hétfőn: egy kvé
gárnak ideiglenes díju
veztetése.

Kedden: egy mor
deli napnál világosab
(mely a szatmári kéré
ban 181441890. alis
vár, máris a 40,000-s
Szerdán: egy fűs
tos felfüggesztése s el
Csuirtők: egy in
parton, ahol tudvalevő
tik őket.

Pénteken: Kulánal
és a Teleskának áthoz
gödörükbe.

Szombat: heti ism
mak, kékre sirt szemek
Vasárnap: paeséri
kandidált közöl mért j
és nem mind a három.
A részletek a Bp.
számaiban olvashatók.

Tisztelet ismeretlen
őszinte hálánkat azért
náltak nekünk s készse
uton azt a nehéz felada
pozitive megcsinálni va
Ne hallgassatok
mely szerint a kis bojt
kast, hogy végre senki
nak jelenlétét. Ti csak k
a sajtó befolyásának ve
zegek látvételére. Had
vizsgálatot az adai insé
láltól való megmentésére.